

Stortingets næringskomité

Saksbehandler: Lars Erik Wallin
Telefon: 48150190
E-post: lars.erik.wallin@nsg.no
Vår referanse: LEW
Deres referanse:

Ås, 06.01.2012

Meld. St. 9 (2011-2012)

Open høyring i Stortingets næringskomité fredag 6. januar 2012 Innspeil frå Norsk Sau og Geit

Norsk Sau og Geit er glad for å ha fått ei melding som me trur evnar å utvikla landbruket, der auken i matproduksjonen stort sett vert basert på lokale ressursar. Meldinga legg til grunn auka sjølvforsyning, matvaretryggleik og ei mest mogleg rettferdig fordeling. Me har store forventningar til korleis dette vert satt ut i praksis

Sau- og geitehaldet er av dei viktigaste produksjonane i norsk landbruk med ca 15500 produsentar. Me er den største husdyrgruppa og den produksjonen som har størst innverknad på busetjing og trivsel i distrikta. Me bur og driv produksjon på stader der ingen skulle tru at nokon kunne bu.

Kvar vår slepp me 2 millionar gartnarar ut i det norske landskapet. Utan denne innsatsen ville me hatt eit landskap av kratt og skog. Det er særst viktig at denne funksjonen er med inn i framtida. Norske landskap treng småfeet og det er heilt naudsynt for reiseliv, turisme og trivsel for eigne innbyggjarar. For å kunna yta denne tenesta til samfunnet er det viktig at me har ein variert bruksstruktur. Den særdeles ulike topografien i Noreg fordrar at både små og store produsentar har gode driftstilhøve.

Meldinga tek høgde for ei auke av matproduksjonen i Noreg, til ei viss grad basert i hovudsak på eigne ressursar. Me kan ikkje bruka importert korn i den grad som me gjer no. Det er total mangel på etikk og menneskekjærleik å ta maten frå ei sveltande befolkning i u-landa. Det er difor naudsynt å styrkja norsk kornproduksjon slik at me i størst mogeleg grad aukar vår sjølvforsyning av korn til både menneske og dyr. Det er eit paradoks at Noreg ikkje har kriselager av korn. Våre naboland har lager som dekkjer forbruket i både eit og to år. Låg pris på kraftfôr fører til at me heller ikkje fullt ut nyttar vårt produksjonspotensiale for grovfôr. Det er enklare og billigare å nytta kraftfôr framom grovfôr og denne utviklinga må snus.

For å få eit meir robust og miljøvenleg landbruk må me innretta oss slik at bruk av grovfôr og beite vert stimulert framfor dei kraftfôrbaserte produksjonane. Me meiner at det ligg klart i meldinga at produksjonen og dermed sjølvforsyninga kan aukast utan at det er basert på importert kraftfôr.

Utmarka er vår største nasjonale fôrressurs. Fagfolk meiner at det ikkje er noko problem å ta ut beiteverdi for fleire milliardar kroner, nytta til småfe og storfe. Dette potensialet vert i dag berre delvis nytta, med eit restpotensial som nær tilsvarende 1 million dekar dyrka mark . Tilskotta til utmarksbeite må aukast mykje for å få maksimal nytte av utmarka. Ein kan heller ikkje tolerera at ein stadig større del av utmarka skal vera tilhaldsplass for rovvilt. Produksjon av mat må ha høgare prioritet enn stadig fleire og fleire rovdyr og -fuglar. Me er glade for stortingsforliket om rovvilt og at dette er tatt inn i meldinga. Diverre ser me allereie nå at forvaltninga praktiserar stortingsforliket på ein slik måte at det er like vanskeleg som før for beitehaldarane. Til dømes er uttak av rovvilt i ”grøne beiteområde” tilnærma umogleg.

Hyttebygging kan også vera eit problem for effektiv utmarksbruk, det er viktig at kommunane innarbeider beitebruksplanar i kommuneplanen for å unngå konflikter. Beitebruk er heilt naudsynt for eit rikt biologisk mangfald. Over 40 planter på Raudlista er i ferde med å døy ut på grunn av for lågt beitetrykk. Norsk Sau og Geit meiner at rovvilt ikkje må prioriterast framfor desse.

For å auke matproduksjonen i Noreg er det viktig å få betre forståing for jordvern og nytten av å auka omfanget av den dyrka jorda gjennom meir nydyrking og grøfting.

Me har eit lågt forbruk av både geitost og lammekjøtt her i landet. Forbruket av lam er berre på 6 kg pr. innbyggjar, så her er ei stor utfordring for marknadsaktørane i å auke forbruket. Å auke produksjonen skal me nok klara, men det krev at produkta våre vert omsette. Det er også mogeleg å eksportera både ost og lammekjøtt til fornuftige prisar. Likevel er me avhengige av eit sterkt grensevern mot lågprislanda.

Me saknar at melding tar opp kva ny teknologi og ynskje om inntekt vil ha og seie for strukturar og rekruttering. Det må også leggjast til rette for dei som vil ha småfehald som hovudnæring. Det må gjerast innbydande å overta gardsbruk også når det gjeld inntekt og investeringsmoglegheiter. Småfebonden skal kunna ha ein livsstil som tilnærma resten av befolkninga.

Det er positivt at regjeringa i meldinga legg opp til å sikre rekrutteringa til næringa med godt tilrettelagde tilbod på utdanning og dette er det særst viktig at vert følgt opp vidare. Utdanning innan naturbruk må gjevast status og ikkje framstå som utdanning til eit mindreverdig yrke.

Norsk Sau og Geit er optimistar for eit småfehald basert på norske ressursar og Stortingsmeldinga kan stadfesta ei optimistisk framtid for småfeet.
DET ER DEN POLITISKE VILJEN SOM AVGJER!

Norsk Sau og Geit ønskjer Stortinget lukke til med den vidare handsaminga!

Med helsing
Norsk Sau og Geit

Ove Ommundsen
Styreleiar

Lars Erik Wallin
generalsekretær